

Sygnatura akt *IC 1724/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Hreczańska-Cholewa

Protokolant: Marzena Okupniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 maja 2016 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa **A. G.**

przeciwko **(...) Sp. z o.o. w S.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozbawia w całości tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego sporządzonego w dniu 04.05.2007 r. w kancelarii Notarialnej Notariusza S. S. ((...)), któremu Sąd Rejonowy w Trzebnicy Wydział I Cywilny nadał w dniu 27.03.2015 r. klauzulę wykonalności w zakresie § 5, co do kwoty 1 125 631,18 zł na rzecz (...) Sp. z o.o. w S.;

II. zasądza od strony pozwanej (...) sp. z o.o. w S. na rzecz powoda A. G. kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje stronie pozwanej (...) Sp. z o.o. w S. uiścić na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 56 282 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony.

Sygn. akt IC 1724 /15

UZASADNIENIE

Powód A. G. w pozwie skierowanym przeciwko stronie pozwanej (...) sp. z o.o. w S. wniósł o pozbawienie tytułu wykonawczego – aktu notarialnego z dnia 4 maja 2007 r. (...) sporządzonego przed notariuszem S. S. w Kancelarii Notarialnej we W. zaopatrzonemu w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 27 marca 2015 r. wydanym w sprawie I Co 192/15 – wykonalności.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, że dnia 30 kwietnia 2007 r. zawarł z poprzednikiem prawnym strony pozwanej – (...) umowę pożyczki kwoty 1 150 000 zł, której spłata zabezpieczona została m. in. zawartym w treści aktu notarialnego z dnia 4 maja 2007 r. oświadczeniem powoda o dobrowolnym poddaniu się egzekucji. Umowa zmieniona została aneksem nr (...) z dnia 31 stycznia 2008 r. W dacie zawierania umowy funkcję prezesa zarządu pożyczkodawcy pełnił M. S., a A. J. był członkiem komisji kredytowej i kierownikiem działu zarządzania ryzykiem kredytowym. Osoby te wspólnie i w porozumieniu działały na szkodę pożyczkodawcy poprzez udzielanie pożyczek osobom, które nie spełniały wymogów do ich uzyskania, do czego przyznały się w toku prowadzonego przeciwko nim postępowania karnego. Pomimo wadliwej i nieprawidłowej dokumentacji, szeregu zastrzeżeń o braku zdolności kredytowej powoda, wartości zabezpieczeń i negatywnych opinii komisji kredytowej umowa została zawarta. Uchwała zarządu pożyczkodawcy mająca stanowić podstawę przyznania pożyczki w żaden sposób kwestii tej nie poruszała. Pod dokumentami aprobującymi zawarcie pożyczki na podstawie wniosku powoda podpisywali się jedynie M. S. i A. J.. Pod umową pożyczki podpis złożył wyłącznie jeden członek zarządu – prezes M. S.. Umowa pożyczki została przez pożyczkodawcę wypowiedziana i kwota objęta umową stała się 21 marca 2011 r. w całości wymagalna. Strona pozwana 25 lutego 2015 r. wniosła o nadanie klauzuli wykonalności na stanowiący zabezpieczenie umowy pożyczki

akt notarialny. Sąd Rejonowy w Trzebnicy przychylił się do wniosku strony pozwanej i postanowieniem z dnia 27 marca 2015 r. nadał klauzulę wykonalności. W oparciu o przedmiotowy tytuł wykonawczy strona pozwana wszczęła przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne. Powód zarzucił, iż zawierając w imieniu pożyczkodawcy umowę pożyczki M. S. przekroczył zakres swojego umocowania. Do składania oświadczeń woli w imieniu pożyczkodawcy niezbędnym było działanie dwóch członków zarządu bądź członka zarządu i pełnomocnika. Czynność organu reprezentującego osobę prawną przynosząca straty jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego i w związku z tym nieważna. Pożyczkodawca nie potwierdził nigdy czynności prawnej dokonanej przez M. S. z powodem. Następnie wykonywanie umowy przez jej strony (spłata części pożyczki, wypowiedzenie umowy przez pożyczkodawcę) były czynnościami pozbawionymi ważnej podstawy prawnej. Naruszenie zasad reprezentacji pożyczkodawcy pozwalało uznać czynność zawarcia umowy pożyczki za bezwzględnie nieważną. Powód podniósł nadto zarzut przedawnienia egzekwowanego przez stronę pozwaną roszczenia, podając, iż prowadzenie przez poprzednika prawnego strony pozwanej postępowania egzekucyjnego nie przerwało biegu przedawnienia roszczenia, albowiem postępowanie to zostało umorzone. W ocenie powoda trzyletni termin przedawnienia roszczenia strony pozwanej upłynął dnia 22 marca 2014 r.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana uznała powództwo i wniosła o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie w zakresie zwrotu kosztów strona pozwana podniosła, iż nie dała podstaw do wytoczenia powództwa, które przy pierwszej czynności procesowej uznała. Strona pozwana wystąpiła do komornika o wyegzekwowanie od powoda należnego jej i wynikającego z prawomocnego orzeczenia roszczenia. Do chwili doręczenia pozwu strona pozwana nie miała wiedzy o wytoczonym przez powoda powództwie przeciwko poprzedniemu wierzycielowi oraz o toczących się postępowaniach karnych. Żaden z obowiązujących przepisów nie zabrania dochodzenia czy egzekwowania przedawnionego roszczenia, a powód zarzut przedawnienia podniósł dopiero w pozwie. Przed wniesieniem powództwa powód nie wezwał strony pozwanej do umorzenia egzekucji ani wydania mu tytułu wykonawczego. Strona pozwana wskazała, iż niezwłocznie wystąpi o umorzenie egzekucji co do powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie zawartej w dniu 10 czerwca 2013 r. umowy przelewu wierzytelności (...) w (...) nabyła od (...) wierzytelność względem powoda.

(dowód: - wyciąg z umowy przelewu wierzytelności z 10.06.2013 r. wraz z wyciągiem z aneksu nr (...) do tej umowy – k. 8 – 13 akt Sądu Rejonowego w Trzebnicy o sygn. I Co 192/15)

W dniu 10 czerwca 2013 r. (...) S.a r.l. w (...) zawarła ze stroną pozwaną umowę powierniczego przelewu wierzytelności, na mocy której zobowiązała się do prowadzenia na rzecz (...) S.a r.l. w (...) czynności windykacyjnych w stosunku do dłużników swojego kontrahenta, w tym powoda.

(dowód: - wyciąg z umowy dotyczącej obsługi wierzytelności (...) w odniesieniu do segmentu 12 z 10.06.2013 r. wraz z wyciągiem z aneksu nr (...) do tej umowy – k. 14 – 19 akt Sądu Rejonowego w Trzebnicy o sygn. I Co 192/15)

Postanowieniem z dnia 27 marca 2015 r. wydanym w sprawie I Co 192/15 Sąd Rejonowy w Trzebnicy nadał klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu – aktowi notarialnemu sporządzonemu w dniu 4 maja 2007 r. w Kancelarii Notarialnej notariusza S. S. ((...)), co do § 5, do kwoty 1 125 631,18 zł – na rzecz (...) sp. z o.o. w S., na którą przeszło uprawnienie wierzyciela (...) w stosunku do A. G..

(dowód: - postanowienie Sądu Rejonowego w Trzebnicy z 27.03.2015 r. wydane w sprawie o sygn. akt I Co 192/15 – k. 35 akt Sądu Rejonowego w Trzebnicy o sygn. I Co 192/15)

Prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia 17 listopada 2015 r. tutejszy Sąd w sprawie rozpoznawanej pod sygn. akt I C 316/15 ustalił, że między powodem A. G. a pozwaną (...) nie istnieje stosunek prawny wynikający z umowy pożyczki

nr (...) zawartej dnia 30 kwietnia 2007 r. pomiędzy A. G. a (...) ((...)), zmienionej aneksem nr (...) z dnia 31 stycznia 2008 r.

(dowód: - wyrok tutejszego Sądu z 17.11.2015 r. wydane w sprawie o sygn. akt I C 316/15 – k. 198)

Pismem z dnia 11 lutego 2016 r. strona pozwana zwróciła się do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzebnicy M. N. o umorzenie prowadzonego przeciwko powodowi pod sygn. akt Km 2421/15 postępowania egzekucyjnego.

Postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzebnicy M. N. z dnia 17 lutego 2016 r. postępowanie Km 2421/15 zostało umorzone.

(dowód: - pismo strony pozwanej z 11.02.2016 r. – k. 210,

- postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z 17.02.2016 r. – k. 211, 212)

Sąd zważył, co następuje:

Pozew zasługuje na uwzględnienie w całości.

Powód domagał się pozbawienia tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz strony pozwanej aktu notarialnego wykonalności. Strona pozwana w całości zaś uznała żądanie pozwu.

Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Sąd w niniejszym przypadku nie dopatrywał się w uznaniu powództwa przez stronę pozwaną występowania negatywnych przesłanek uniemożliwiających ustalenie jego dopuszczalności. Z tych też względów w pkt I sentencji wyroku Sąd pozbawił w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego sporządzonego w dniu 4 maja 2007 r. w kancelarii Notarialnej Notariusza S. S. ((...)), któremu Sąd Rejonowy w Trzebnicy nadał w dniu 27 marca 2015 r. klauzulę wykonalności w zakresie § 5, co do kwoty 1 125 631,18 zł na rzecz strony pozwanej.

Domagając się zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu strona pozwana powoływała się na art. 101 k.p.c. Przepis ten stanowi, iż zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. W kontekście zgłoszonego przez stronę pozwaną żądania należy wskazać, że jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa w art. 840 k.p.c., sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 6 grudnia 2012 r., sygn. akt IV CZ121/12, LEX nr 1288733). Pozew przeciwegzekucyjny jest jedynym środkiem obrony dłużnika, wobec którego wierzyciel dysponuje tytułem wykonawczym. W toku procesu pomimo cofnięcia wniosku egzekucyjnego nie wykazano, ażeby wierzyciel zwrócić powodowi tytuł wykonawczy zaś pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności może nastąpić tylko i wyłącznie na mocy orzeczenia sądu. O ile w przypadku, gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądowe, dłużnik ma możliwość podjęcia w jego toku stosownej obrony, o tyle w sytuacji nadania klauzuli wykonalności na innego rodzaju tytuł, jak chociażby akt notarialny, możliwości takiej nie posiada. W takiej sytuacji ochrona dłużnika przed nieuzasadnioną egzekucją z jego majątku możliwa jest do zrealizowania w drodze powództwa z art. 840 k.p.c.

Odpis pozwu doręczony został stronie pozwanej dnia 7 stycznia 2016 r., zatem już od daty tej miała ona możliwość ustosunkowania się do dochodzonego przez powoda roszczenia, a w kontekście uznania żądania pozwu za zasadne, do podjęcia stosownych czynności w celu odzyskania przedmiotowego tytułu wykonawczego i jego przekazania powodowi. Tymczasem w treści odpowiedzi na pozew z dnia 27 stycznia 2016 r. wskazano, iż strona pozwana zamierza dopiero zwrócić się do komornika sądowego o umorzenie postępowania egzekucyjnego, pomijając zaś kwestię zwrotu tytułu wykonawczego na rzecz powoda. Ostatecznie zaś dopiero dnia 11 lutego 2016 r. strona pozwana zawnioskowała

o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko powodowi. Działania tych w ocenie Sądu nie sposób zatem uznać, wbrew twierdzeniom strony pozwanej, za niezwłocznie podjęte.

Sąd Najwyższy w przywołanym wyżej orzeczeniu jednoznacznie przesądził, iż nawet zwrot tytułu wykonawczego w toku procesu opozycyjnego przez wierzyciela nie uzasadnia odstąpienia od generalnej zasady obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu w całości i zastosowania art. 101 k.p.c. Należy oczywiście zawarte w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 grudnia 2012 r. wskazówki każdorazowo odnosić do okoliczności faktycznych konkretnej sprawy, oceniając zachowanie stron zarówno przed wytoczeniem powództwa opozycyjnego, jak i w jego toku. Skoro powód nie wzywał strony pozwanej do wydania mu tytułu wykonawczego, winna ona uczynić to z własnej inicjatywy wobec uznania powództwa niezwłocznie z chwilą uzyskania wiedzy o toczącym się przeciwko niej postępowaniu, co nastąpiło wraz z otrzymaniem odpisu pozwu. Strona pozwana nie tylko niezasadnie ponad miesiąc zwlekała z podjęciem czynności zmierzających do umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko powodowi, ale również, jak wynika z treści odpowiedzi na pozew nie przewidywała zwrotu tytułu wykonawczego powodowi.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd uznał, iż strona pozwana dała powodowi podstawy do wytoczenia niniejszego powództwa, zaś samo uznanie pozwu było niewystarczające do zastosowania art. 101 k.p.c. Dlatego też o kosztach procesu Sąd orzekł, jak w pkt II sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) (tekst jedn. Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 z późn. zm.). i obejmuje ono poniesione przez powoda koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7 200 zł.

Art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 z późn. zm.) stanowi zaś, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Powód zwolniony został z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w całości. Skarb Państwa poniósł zatem koszty w postaci opłaty sądowej od pozwu w kwocie 56 282 zł (5 % z 1 125 632 zł), którą to kwotę należało nakazać stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (tutejszego Sądu), o czym orzeczono w pkt III sentencji wyroku.